در عراق چه کسی با چه کسی در حال نبرد است؟

اربابان جنگ

عبدالحمید نورزایی . پژوهشگر افغان

بـر پنج میلیـون نفـر حکومـت می‌کنـد، بزرگ‌تریـن، خطرناک‌ترین، مسلح‌ترین، ثروتمندترین و ایدئولوژیک‌ترین گروه تروریستی جهان شناسایی شـده، «داعش» بازهـم از این صفت‌هـای خـاص دارد و ترین‌ها را یدک می‌کشـد. حتی بمب اتم‌های کوچک و سـیار خود -انفجارهای انتحاری- خود را نیز همراهش به این‌سـو و آن‌سو می‌برد. نیروهای داعش با انفجار دو کامیون پر از مواد منفجره در بین سـربازان ارتش عراق توانسـتند با دو نفر کشته، آخرین پاسگاه در مرز عراق با سوریه را در دست بگیرند و سلطه خود را بر سراسر مرز سوریه و عراق کامل کنند.

بیش از یک سـال اسـت که اربابان جنگ، در عراق باهم درحال جنگ هستند و ماشین جنگی آنها با سرعت تمام به طرف یک دیگر می‌تازد؛ تولد داعش در عراق باعث تولد اربابان جنگ در این کشـور شـده است، کسانی که دیـروز برای بازپس‌گیری موصل برنامه‌ریـزی می‌کردند، امروز برای باز پس‌گیری الرمادی در حال تقلا هسـتند. هر اربابی برای گسـترش قلمروی خود با دیگری درحال جنگ و منازعه است. مذاکره و گفت‌وگو در این جنگ جایی ندارد، فقط خون‌بهای قدرت را می‌پردازد، خون متاعی اسـت که این روزها با آن قدرت را خریدوفروش می‌کنند.

وجود داعش در عراق باعث شده است که پیکرهای جنگی دیگر سر به آسـمان بسـایند و به زور باروت و گلوله، آتش افراطی‌ها را خاموش کنند. درحال‌حاضر در عراق علیه خدای داعش، خدایان دیگری سربرافراشته‌اند و در حال نبرد با شـرارت‌ها و افراطی‌گری‌های داعش در عراق هسـتند؛ از جمله می‌توان به این نام‌ها اشـاره کرد: گروه «حشد الشعبی»، ارتش ملی عراق، پیشمرگه‌های کرد، ائتلاف جهانی به رهبری آمریکا.

داعش

درحال‌حاضر داعش بین ۷۵ تا صد هزار نفر نیروی مسلح نظامی دارد. ۲۰ هزار نفر آنها افرادی هسـتند که از نقـاط مختلف جهان از چین گرفته تا آمریکا و اروپا به این گروه پیوسـته‌اند. اغلب آنها افرادی تحصیل‌کرده با مهارت‌های خاص نظامی هستند و بیشتر به‌عنوان فرمانده و تک‌تیرانداز در حال خدمت هسـتند. همچنین «ابوبکر البغدادی»، خلیفه خودخوانده این گـروه، برخی از افراد کادر رهبری نظامی گـروه داعش را در همان دورانی کـه در زندان آمریکایی‌ها بود، انتخاب کرده اسـت. او با تأسـیس خلافت اسلامی ارکان آن را هم به وجود آورد، از جمله می‌توان به شورای نظامی یا سـتاد عملیات داعش اشـاره کرد که متشـکل از افرادی بسیار کارکشته اسـت. رهبری سـتاد عملیات نظامی بر عهده «عدنان السـویدی» است؛ او به‌عنـوان سـرهنگ دوم ارتش «صدام»، دیکتاتور عـراق، زمانی زندانی آمریکایی‌ها بود و فرماندهی عملیات عراق را یکی دیگر از افسـران سـابق صدام «فضل الحیالی» بر عهده دارد. همچنین ستاد عملیات داعش دارای فرماندهان جنگ‌آزموده در بخش آفریقا، افغانستان، شبه‌جزیره عربستان و سوریه اسـت و برای آنها فرمان صادر می‌کند. ترکیب جنگ‌های نامنظم و جنگ کلاسـیک از جمله توانایی‌هایی است که این فرماندهان به‌تمامی از آن برخوردارند و همین مسـئله یکی از نقاط قوت بزرگ داعش محسـوب می‌شود. سـتاد عملیات با برنامه‌ریزی بی‌وقفه و بسیار دقیق و به‌کارگیری فرماندهان ارشـد نظامی توانسـته، یک ماه پس از شکسـت «تکریت» دو عملیـات بزرگ را هم‌زمان در سـوریه و عراق با پیروزی به‌پایان برسـاند و مرکـز بزرگ‌ترین اسـتان عراق، «الرمادی» و شـهر نفت‌خیـز «پالمیرا» در سـوریه را تصرف کند. قدرت بسیار بالای مانور داعش و توان لجستیکی و برنامه‌ریزی این گروه، همگان را به حیرت واداشـته اسـت. حیرت همراه با ترس کارشناسـان امنیتی زمانی آغاز شد که داعش تنها با هزار نیرو، ارتش عراق را شکست داد و شـهر موصل را با حدود سه میلیون نفر جمعیت و تسـلیحات فراوان در کمتر از چهار روز به کنترل خود درآورد. اداره سـتاد عملیات داعش، عملیات‌ها و تاکتیک‌هـای جدید را برای نیروهای داعش تعریـف می‌کنند و در برابر ائتلاف به اجرا درمی‌آورند. داعش برای تضمین موفقیتـش در عملیات‌های نظامی، چندین نبـرد در جبهه‌های مختلف را برنامه‌ریزی می‌کند و با برهم زدن محاسبات رقیب، شانس پیروزی عملیات اصلی را بالا می‌بـرد. این خلافت با حمله به زندان و آزادکردن ۵۰۰ نفر از زندانیان زندان دهشـتناک «ابوغریب» در غرب بغداد، توانست کادر نظامی خود را تقویت کند؛ بسیاری از این زندانیان از جمله افراد القاعده بودند که در یک دهـه جنگ علیه آمریکا، نیروهای آمریکایـی را زمین‌گیر کرده و در مثلث مرگ «انبار-تکریت- خضرا» آنها را به زانو در آوردند.

داعش با برخـورداری از توپ‌های پیشـرفته ۱۵۵ میلیمتری آمریکایی و خمپاره‌اندازهـای «هویتـزر» و بـا داشـتن هزار و ۵۰۰ خـودروی زرهی به‌عنوان نیرویی قدرتمند در عراق و سـوریه درحال جنگ اسـت. این گروه اقتدار سیاسی کاملی در سرزمین تحت کنترل خود دارد، همچنین از لحاظ اقتصادی به‌علت تسـلط بر منابع نفتی می‌تواند به راحتی تمام هزینه‌های جاری یک دولت را تأمین کند. کادر رهبری سیاسی و نظامی داعش با جذب افراد کارکشـته نظامی و جذب سـران قبائل، به تقویت دولت خودخوانده خویـش می‌پردازد. به‌تازگی نیز سـران ۵۰ قبیله در اسـتان انبار با داعش بیعت کردند. آشـفتگی اوضاع سیاسی عراق و شکاف‌های عمیق در دولت مرکزی باعث شده است شکست‌دادن داعش با پیچیدگی‌ها و دشواری‌های خاصی همراه شـود. به نظر می‌رسد شکسـت‌دادن داعش در میان‌مدت میسـر نباشد و اسـتراتژی پیش‌رو علیه این گروه بدون کمک اهل سنت به شکست بینجامد.

حشدالشعبی

در برابر سـتاد داعش، ستاد عملیاتی گروه «حشد الشعبی» شکل گرفته که متشـکل از ۶۰ گروه شیعه اسـت و به فرمان مراجع تقلید و سیاسیون شـیعه به تسـلیحات سـنگین تجهیز شـده‌اند. گروه‌های شـیعه که قبلا ناهماهنگ و مستقل عمل می‌کردند، اکنون منسجم شده و تبدیل به نیروی واحد شـده‌اند. گروه‌های بسـیار قدرتمندی مانند سازمان «بدر»، «کتائب»، «حزب‌الله عراق»، «جیش‌المهدی اصائب» و... زیر پرچم حشد الشعبی گرد آمده و مرکز عملیات خود را در بغداد مسـتقر کرده‌اند و «مهدی العامری» ریاست سـازمان بدر را به‌عنوان فرمانده عملیات معرفی کردند. او تجارب جنگی فراوانی دارد و از مبارزان مشـهور علیه صدام‌حسـین بوده اسـت. حشـد الشعبی در تأمین امنیت شـهرهای مذهبی عراق بسیار موفق عمل کرده و حلقه‌های امنیتی را در اطراف این شهرها گسترش داده است. حشد الشـعبی ارتش عـراق را در اختیار دارد. آنها در برابـر داعش تا پای جان می‌جنگند و از لحاظ ایدئولوژیک و روحیه جنگی، نظامیان حشـد الشعبی بسیارموفق‌تر از ارتش عمل می‌کنند. همچنین استقلال اقتصادی و سیاسی این گروه و موفقیت‌های نظامی آنها باعث شـده اسـت رهبران در دولت مرکزی نقش بیشـتری ایفا کنند. ارتش و دولت مرکزی نیاز شـدید به ورود این گروه به جبهه نبرد علیه داعش دارند. حشـد الشعبی با اعزام ۲۳ هزار نیروی نظامی به تکریت، این شهر را از داعش پس گرفت.

اما نیروهای حشد الشعبی با سیاسیون کرد و اهل سنت روابط منسجمی ندارنـد. همچنین آمریکا رغبت زیادی برای حمایت از آنها ندارد. در عوض مراجع تقلید تمام قد از حشـد الشعبی پشـتیبانی می‌کنند. حشد الشعبی دارای اقتدار و قدرت اقتصادی، سیاسـی و نظامی است، این گروه می‌تواند در مواقع بحران ۵۰۰ هزار شبه‌نظامی را تسلیح و آماده جنگ کند؛ به‌عنوان مثال تنها در منطقه «صدر» عراق یک‌میلیون طرفدار «مقتدی صدر» زندگی می‌کنند. مثلث مقتدی صدر، عمارحکیم، سازمان بدر با مرکزیت مرجعیت شیعه در برابر داعش به نیرویی قدرتمند در عراق مبدل شده است.

پیشمرگه‌های کرد توان بالایی در جنگ‌های چریکی دارند. جنگ‌های کوبانی و سنجار مثال‌های خوبی از پیروزی چریک‌های کرد محسوب می‌شوند؛ اما پیشمرگه‌ها در نبردهای استراتژیک رقیب خوبی نیستند؛ چراکه از نظر داشتن تجهیزات و تسلیحات جنگی ضعیف‌ترین نیرو در جنگ عراق محسوب می‌شوند

ارتش عراق

پس از حمله آمریکا به عراق در سـال ۲۰۰۳ میلادی، ارتش ملی عراق با کمک آمریکا ایجاد شد و عملیات تجهیز ارتش و آموزش نیروها با صرف ۲۵میلیـارد دلار بودجه صورت گرفت. همچنین ایجـاد یک نیروی پلیس ۲۵۰ هـزار نفری در دسـتور کار قـرار گرفت. ارتش ملی عـراق زرادخانه تسلیحاتی بزرگی دارد.

هم‌اکنون ارتش عراق ۴۰۰ تانک آمریکایی و روسی، ۲هزار و ۵۰۰ دستگاه خـودرو زرهی پیشـرفته آمریکایـی، ۲۷۸ فروند هواپیما اعـم از جنگنده، ترابری و بدون سرنشین همچنین ۱۲۹ فروند بالگرد در اختیار دارد. به‌تازگی نیز آمریکا ارتش عراق را به موشـک‌های «هلفایر» حرارتی و لیزری، شش فروند هلی‌کوپتر آپاچی، جنگنده‌های بدون سرنشـین، تجهیزات شناسایی، موشـک‌های ضدتانک و... تجهیز و صدها نفر از مستشـاران خود را برای آموزش نیروهای ارتش در اسـتان الانبار و بغداد مستقر کرده است. «حیدر العبادی»، نخست‌وزیر عراق به توصیه مشـاوران خود و برای راضی‌شدن بخشـی از اپوزیسـیون، فرماندهان و امرای ارشـد ارتـش را برکنار کرده و افسـران جدید را که اغلـب به طیف خاصی تعلق ندارنـد جایگزین کرده است. تاکنون عملیات ارتش علیه داعش ناکام بوده؛ اما این نیروها با کمک حشد الشعبی توانستند پیروزی‌هایی کسب کنند.

نیروهای ارتش بسیار مجهزند که کادری منظم از افسران باتجربه دارند، آنها تجربه جنگ با نیروهای بعثی و القاعده را نیز در کارنامه دارند؛ اما بین نیروهای ارتش اراده کافی برای مبارزه با داعش وجود ندارد. شکست‌های اخیر روحیه سـربازان ارتش را بسـیار تضعیف کرده اسـت. حمایت‌های بسـیار گسترده‌ای از ارتش می‌شود؛ از تأمین تجهیزات مدرن گرفته تا جذب نیروهای جدید و پشـتیبانی هوایی و اطلاعاتـی، همه در اختیار ارتش قرار گرفتـه تا توان و روحیه خـود را بازیابد. پیش‌بینی می‌شـود در کوتاه‌مدت ارتش عراق رقیب قدرتمندی برای داعش محسوب نشود، اما در بلندمدت برای عراق نقشی سازنده ایفا خواهد کرد.

پیشمرگه‌های کرد

کردسـتان عراق ۱۳۵هزار نفر نیروی مسـلح دارد که ۲۵تا ۳۰هزار نفر در ارتش و پلیس ملی عراق ادغام شـده‌اند. پیشـمرگه‌ها تجربه خوبی در جنگ‌های چریکی و شهری دارند. این نیروها سال‌ها با صدام و دولت ترکیه مبارزه کرده‌اند. همچنین به جغرافیای جنگی تسلط کامل و توان جابه‌جایی خوبی دارند. نیروهای پیشـمرگه اقلیم کردسـتان دو هزار زره‌پوش، تانک و تسـلیحات نیمه‌سـنگین در اختیار دارند؛ اما اغلـب آنها متعلق به دهه ۷۰ میلادی هسـتند. پراکندگی کردها در ترکیه، سـوریه و عراق باعث شده پشـتیبانی لجسـتیکی از کردها راحت‌تر صورت پذیرد. اولین شکست‌های داعش توسـط دلیرمردان کـرد رقم خورد و در کرکوک، کوبانی، سـنجار و شـمال نینوا، داعش طعم نخستین شکسـت‌ها را چشید. زمانی که ارتش عراق و دولت مرکزی انسـجام و روحیه خود را پس از شکسـت موصل از دست داد، اقلیم کردسـتان عراق با انسجام، تمام نیروهای پیشمرگه را در اطراف مواضع داعش در شـمال نینوا مسـتقر کرد و مانع پیشروی داعش شد.

همان‌طـور که پیش‌تر گفته شـد، پیشـمرگه‌های کرد تـوان بالایی در جنگ‌های چریکـی دارند. جنگ‌های کوبانی و سـنجار مثال‌های خوبی از پیروزی چریک‌های کرد محسـوب می‌شوند؛ اما پیشـمرگه‌ها در نبردهای استراتژیک رقیب خوبی نیستند؛ چراکه از نظر داشتن تجهیزات و تسلیحات جنگی ضعیف‌ترین نیرو در جنگ عراق محسـوب می‌شوند. اخیرا آلمان و آمریکا و انگلیس تسلیحاتی نیمه‌سنگین به اقلیم کردستان عراق فرستاده‌اند و همچنین مستشـاران ائتلاف برای آموزش کردها در اربیل مستقر شده‌اند؛ اما این در حالی اسـت که روابط رهبران اقلیم کردستان با حکومت مرکزی بر سـر بودجه، تقسـیم قدرت در کابینه، فروش نفت و مسلح‌کردن کردها به سردی گراییده اسـت. همچنین کردها بین خود اختلافاتی دارند؛ روابط حـزب «اتحاد میهنی» به رهبری «جلال طالبانی» رئیس جمهوری سـابق عراق با حزب «مسعود بارزانی»، رئیس اقلیم کردستان عراق، بر سر تقسیم قدرت وارد زمسـتان سردی شده است. اختلافات رهبران اقلیم کردستان با حکومـت مرکزی و با جلال طالبانی قطعا بر مبارزه پیشـمرگه‌ها تأثیرگذار خواهـد بود و اراده فولادین آنها را تضعیف خواهد کرد و داعش نیز از این فرصت نهایت اسـتفاده را می‌کند. پیشمرگه‌های کرد بدون پشتیبانی مالی و نظامی ائتلاف جهانی نمی‌توانند برای داعش خطرآفرین باشـند. بر فراز کوبانی هشـت‌هزار حمله هوایی صورت گرفت تا داعش عقب‌نشینی کرد. همچنین کشورهای ناتو انواع بمب و موشک خود را در سنجار فرو ریختند تا داعش از این منطقه عقب‌نشینی کند.

ائتلاف جهانی به رهبری آمریکا

ائتلاف جهانی در دو بعد نظامی و بشردوسـتانه وارد نبرد عراق شـده اسـت؛ ائتلاف جهانی در اسـتراتژی مبارزه علیه داعش بر سـرفصل‌های مشـخصی تأکید دارد که از جملـه می‌توان به موارد ذیل اشـاره کرد؛ ۱- تسلیح پیشمرگه‌ها و ارتش عراق ۲- بمباران هوایی و پشتیبانی اطلاعاتی از جنگ با داعش ۳- حمایت از آوارگان و پناهندگان جنگی ۴- تقویت دولت مرکزی در عراق و هماهنگی اهل سنت با حکومت مرکزی و... .

ائتلاف جهانی به رهبری آمریکا هرچند دیر به جنگ با داعش وارد شد، اما بسـیار تأثیرگذار بوده اسـت. حمایت هوایی ائتلاف جهانی از نیروهای رزمی عراق و کردسـتان باعث شـده که تلفات نیروهای زمینی عراق بسیار کم شـود. همچنین حمـلات هوایی ائتلاف، داعـش را از آتش توپخانه و خودروهای زرهی محروم کرده اسـت؛ پروازهای تجسسـی ائتلاف بر فراز مناطق جنگی و مخابره آنها به نیروهای زمینی باعث زمین‌گیرشدن داعش شده است. از سوی دیگر، کمک مالی برخی کشورها مانند ژاپن و فرانسه در مبارزه با داعش بسـیار تأثیرگذار بوده است. ائتلاف جهانی در برابر داعش وارد یک جنگ فرسایشی شده است که تاکنون فقط برای آمریکا دومیلیاردو ۷۰۰میلیون دلار خرج تراشیده است.

آمریـکا به‌عنوان رهبـر ائتلاف جهانـی در جنگ عراق با گسـتره‌ای از چالش‌ها مواجه اسـت؛ از قدرت‌گرفتن حشـد الشـعبی و ایران در عراق تا تهدید منافع آمریکا و هم‌پیمانانش توسـط داعـش؛ آمریکا در عراق به صورت زاویه‌دار عمل می‌کند. کاخ سفید چند روز در تکریت عملیات هوایی خود را به علت فشار عربستان و ترکیه متوقف کرد. همچنین حشد الشعبی در اعتراض به مشـارکت آمریکا از تکریت عقب نشسـتند. در همین حال، ائتلاف در عراق برای خویش مأموریتی سیاسی و نظامی تعریف کرده است که تاکنون نتوانسته است به اهداف اسـتراتژیک خود نائل شود. آمریکا در برابر داعش بدون پیاده‌کـردن نیروهای تاکتیکی محدود نمی‌تواند کاری از پیش ببرد. واشـنگتن با پیاده‌کردن تعداد محـدودی از چتربازان نیروهای ویژه یـا واحد ۷۵ تکاوران یا رنجرهای «سـییل» نیـروی دریایی، می‌تواند پیروزی‌هـای تاکتیکی را به ارمغان آورد. آمریکا در دایره‌ای گرفتار شـده و توانش در حال فرسایش است. کاخ سفید باید در برابر داعش پیروزی‌های تاکتیکـی را جایگزین پیروزی‌های اسـتراتژیک کند و همچنین در برخورد با حشد الشعبی انعطاف بیشتری از خود نشان دهد.

نتیجه‌گیری کلی

وجـود داعش و گسـترش قلمروی ایـن خلافت در عراق و سـوریه و پیروزی‌هـای این گروه باعث شـده مناطق دیگری از جهان ناامن شـود و خطرات داعش در افغانسـتان، پاکسـتان، نیجریه، صحرای سینا، سومالی، سـودان، مراکش، تونس، لیبی، فرانسـه و... پدید آید و مردم و دولت‌ها را تهدید جدی کند. درصورت به‌کارنگرفتن اسـتراتژی منسجم و کارآمد، این گروه می‌تواند منافع تمام کشـورهای جهـان را در خاورمیانه، آفریقا، اروپا و آمریکا با خطـر جدی مواجه کند؛ اکنون داعش مرز بین‌المللی سـوریه و عـراق را در کنترل کامل دارد و از طرفی با اردن و ترکیه همسـایه شـده اسـت. باید خطر داعش را به‌عنوان یک بحران جهانی تلقی کرد و جامعه بین‌المللـی باید نیرو و توان خود را در مقابله با این گروه بسـیج کند؛ البته قبل از اینکه خدای جنگ داعش قدرتمندتر شود.

گزارش

رؤیای دولت بزرگ کردی

اخیـرا کردهـا دسـتاوردهای جنگی قابل توجهی را از عین‌العرب (کوبانی) تا بقیه روسـتاهای «رقه» در سوریه داشته‌اند. این دستاوردها به‌نظر می‌رسد با تلاش‌های سیاسی همـراه شـده اسـت کـه هدفش تکمیل پروژه تشـکیل یـک دولت بزرگ کردی است.

در عرصـه میدانـی و در عرصه سیاسـی، رفته‌رفتـه نمادهای یک دولـت کـردی ظاهر می‌شـود، در میدان زمینی، کردها دسـتاوردهای سـریعی داشـته‌اند که با پشتیبانی کشـورهای غربی بوده اسـت. آنها موفق شـدند صدها روسـتا را که گـروه تروریسـتی «داعش» تصرف کـرده بودند، بازپـس گیرند و مرکز این تشکیلات تروریسـتی در رقه را تهدید کنند.

به‌لحاظ جغرافیایی نیز مقامات بلندپایـه در عربسـتان سـعودی هسـتند که این روزها از یک دولت «کردسـتان بزرگ» سخن می‌گویند؛ دولتـی که مرزهـای آن تـا ترکیه، سـوریه و عراق کشـیده می‌شـود. صحبـت از این «کردسـتان بزرگ» قطعـا رؤیـای قدیمـی کردهـا را قلقلک می‌دهد کـه از زمان جنگ جهانی‌اول تاکنون به‌دنبال تشـکیل دولتی مستقل هسـتند؛ این منطقه هرچند برای کردها فرصتی اسـت، اما هم‌اکنون در هرج‌ومرج به‌سـر می‌برد. ماه گذشته وقتی «مسعود بارزانـی» رئیس اقلیم کردسـتان عراق، به واشنگتن سفر کرد، آشکارا این پـروژه را بـا خود بـرد و روی میز «باراک اوبامـا»، رئیس‌جمهور آمریکا، گذاشـت. هرچند اوباما در ظاهـر حاضر به مذاکـره دراین‌باره نشـد و حتی کاخ سـفید بیانیه‌ای صـادر کـرد و در آن از یکپارچگی

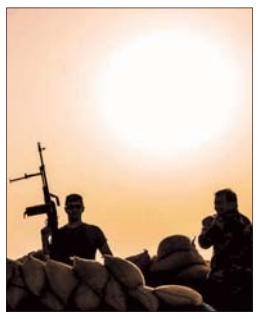

عـراق سـخن گفت، امـا کنگره در همـان زمان داشـت سـاز تجزیه عـراق را کوک می‌کـرد و قانونی را به تصویب می‌رساند که به موجب آن، اجازه می‌دهد کمک‌های آمریکا به‌صـورت مسـتقیم بـه کردها یا اهل‌سـنت برسـد البته بدون اینکه نیازی به اجازه دولت مرکزی عراق داشته باشد؛ موضوعی که سفرهای گردشـگری و سیاسـی تنظیم‌شده از کردسـتان عـراق بـرای اعضای کنگـره را توجیـه می‌کند و نشـان می‌دهد تمامی ایـن تلاش‌ها برای تقویت دولت مسـتقل کردی بوده اسـت؛ دولتی شـکوفا و برخوردار از شـکوفایی اقتصـادی، دقیقـا همان‌چیزی کـه طرح «جو بایدن»، معاون‌اول اوباما، پیشنهاد می‌داد.

همه این تلاش‌هـا درنهایت به مراکز تحقیقاتی نزدیک به اسرائیل مانند مؤسسه سیاسـت‌های خاور نزدیک واشـنگتن یا مؤسسـه دفاع از دموکراسـی هم رسید. این روزها بحث‌های زیادی درباره عمق روابط بین اقلیم کردسـتان و اسرائیل نیز مطرح می‌شود. ماه گذشته بارزانی از یـک گروه رسـانه‌ای وابسـته به کانال دو تلویزیون اسرائیل استقبال کرد و برای نخستین‌بار به آنها اجازه داد تا با او مصاحبه کنند. همچنین برای نخسـتین بار کردهای ترکیه از طریق انتخابات وارد پارلمان ترکیه شـده‌اند. اگر تمامی اینها را در کنار هم بگذاریم، معنای خاص خودش را پیدا خواهد کرد؛ معنایی که بیانگر حضور یـک جامعه واحد کردی در مرزهای چهار کشور مشخص یعنی سـوریه، عراق، ایران و ترکیه است؛ کشـورهایی که با اسـرائیل دشمن هسـتند. جالـب آنکـه بارزانی در مصاحبه اخیـر خود برقراری روابط طبیعی با اسرائیل را خواستار شد و آن را بر مبنای اصل «دولت در برابر دولت» توجیه کرد.

منبع: المیادین

نگاه

مصری‌ها: تا به حال چند الاغ خورده‌ایم؟

شـاید مصری‌ها مجبور باشـند این روزها بحث و جدل بر سـر دستاوردهای یک‌سـاله «عبدالفتاح السیسـی»، رئیس‌جمهور این کشـور، را کنار گذاشـته و تعداد الاغ‌هایی را بشمارند که تا به حال خورده‌اند. این بحث بعد از کشف ۷۰ الاغ ذبح‌شده در کنار یک‌هزار و ۵۰۰ الاغ دیگر که برای ذبح و توزیع گوشـت آنها در رستوران‌های معروف پایتخت آماده شده بودند، بالا گرفته است.

پلیس مصـر در بیانیـه‌ای، اعلام کـرد گوشـت‌های الاغ را در مزرعه‌ای در اسـتان «فیـوم»، واقع در جنوب قاهره، کشـف کرده اسـت. به گفته پلیس، این گوشـت‌ها در حال انتقـال برای یکی از رسـتوران‌های مشهور پایتخت بوده اسـت و فروشندگانش مدعی هستند گوشتی سالم برای استفاده مردم تهیه کرده‌اند.

هنگامی که دکتر «حسـین منصور»، مسـئول تیم‌ملی سـلامت غذا، در سـخنانی با اشـاره به این مسـئله، گفت: «نگران نباشید...، خیلـی مهم نیسـت»، این موضوع بیشـتر حالت جدی و شـوخی به‌خود گرفت. مسـئله‌ای که بیشتر اهمیت داشت، آن بود که دکتر حسـین منصور گفته بود خوردن گوشت الاغ اگر تمیز و به شیوه‌ای درست ذبح شده باشد، ضرر ندارد! این اظهارات درحقیقت به‌نوعی شایعاتی را تأیید می‌کرد که مدت‌هاست درباره توزیع گوشت الاغ و سگ در بازار مصر منتشر می‌شود.

درهمین‌حـال، «لطفـی شـاور»، رئیس سـابق اداره بازرسـی، دراین‌باره سـخنانی را گفت که از سـخنان دکتر حسین منصور هم بدتر بود؛ او مدعی شـد الاغ‌ها در برطرف‌کردن شکاف غذایی مردم مصر طی سـال‌های گذشته، نقش مهمی داشـته‌اند. شاور در یک کنفرانس مطبوعاتی، گفت خود شهروندان نیز به‌خاطر ارزان‌بودن و پخت آسان این گوشت، به خوبی آنها اذعان دارند.

این درحالی اسـت که قانون شـماره «۵۱۷» وزارت کشـاورزی مصر در سـال ۱۹۸۶ در ماده سـوم آن، ذبح حیوانات به غیر از گاو، گاومیش، بز، گوسفند، شتر و نیز ماکیان را ممنوع می‌کند.

چند الاغ؟

به محض پخش خبر مربوط به کشـف گوشـت الاغ، حرف‌های طعنه‌آمیزی در شـبکه‌های مجازی مصر بازتـاب پیدا کرد. «احمد سـمیر»، شهروند مصری، در جایی نوشـت: «از موقعی که این خبر پخش شده، من از خودم می‌پرسم چند بار گوشت الاغ خورده‌ام؟». او می‌افزاید: «الاغ را می‌کشـند و به جای گوشت بره کباب می‌کنند و به مردم می‌فروشند».

از سـوی دیگر، «محمد جلال» با یک حساب سرانگشتی، درباره تعداد الاغ‌ها می‌نویسد: «اگر من ۶۰۰ بار در بیرون غذا خورده باشم و حتـی اگر فرض کنیم از ایـن تعداد، تنها ۲۰۰ مـورد آن غذاهای گوشـتی نباشد، معنایش آن اسـت که احتمالا در این مدت شش یا هفت الاغ را خورده‌ام!».

«مجاهد عثمان»، که یک رسـتوران‌دار در اسـتان «جیزه» است، نیز می‌گوید هرازچندگاهی این‌گونه خبرها پخش می‌شـود؛ هرچند این بار کمی با گذشـته فرق دارد. او درعین‌حال تأکید دارد به همین دلیل تا به حال چند رستوران را تعطیل کرده‌اند اما یکی، دو ماه بعد این رسـتوران‌ها دوباره فعالیتشان را از سر می‌گیرند. او درباره دلیل این امر نیز می‌گوید: «صاحبان رستوران‌ها افرادی هستند که ارتباط دارند (منظورش آن اسـت که با مقامات دولتی ارتباط دارند) و یک رشـوه‌ای می‌دهند و خلاص می‌شـوند». به اعتقاد او، برای مبارزه با این پدیده باید کنترل دولتی شـدیدی وجود داشـته باشد و همه جاهایی که به صورت غیرقانونی فعالیت می‌کنند، بسـته شود؛ باید کشتن حیوانات در غیر از مراکز مجاز، ممنوع شود.

شرعا حرام

بعد از پخش خبرهای مربوط به ذبح الاغ‌ها در مصر، دارالافتای این کشـور با صدور بیانیه‌ای، اعلام کرد، «خوردن گوشت الاغ حرام اسـت». در این بیانیه آمده بود که پیامبر اسلام خوردن گوشت الاغ را نهی کرده است. «شیخ‌محمد عوف»، عضو جبهه علمای الازهر، نیـز می‌گوید: «حضرت رسـول(ص) خوردن گوشـت الاغ را حرام کرده است». او ادامه می‌دهد گوشت الاغ را تنها در حالت ضرورت می‌توان خورد؛ یعنی در حالتی که ترس از مرگ باشد و در آن زمان هم فقـط باید به اندازه نجات از مرگ خـورد. درباره حکم فروش گوشـت الاغ نیز شـیخ‌محمد عوف می‌گوید: «این امر هم با سخن پیامبر تطبیق پیدا می‌کند که فرمود هرکس غش در معامله کند، از من نیست؛ یعنی مالی را که از این راه به‌دست می‌آورد، حرام است. اگر ثابت شـود این کار او موجب بیماری شده باشد، باید تاوانش را بدهد. از آن گذشـته باید منتظر مجازات دیگری باشد که ولی امر به دلیل غش در معامله نسبت به او روا می‌دارد».

منبع: الجزیره

ادامه از صفحه ۹

میانه‌ای با تلویزیون ندارم

آن زمان تلویزیون برای ساخت فیلمی مثل «طبیعت بی‌جان» همکاری می‌کرد، وضعیت امروز تلویزیون را چطور می‌بینید؟

اصلا تلویزیون تماشـا نمی‌کنم. وقتش را ندارم. اصولا زیاد میانه‌ای با تلویزیون ندارم. برنامه‌هایش برایم جالب نیست.

این‌روزها به چه کاری مشغولید؟

در حال کتاب‌نوشـتن و ترجمه‌کردن هستم. کتاب «پختستان»ام به چاپ سوم رسیده. «عروسکخانه» ایسـن هم تجدیدچاپ شده. کتابی که الان زیر چاپ دارم «زبان زنده» است که شامل تجربه‌های من است در مقابله با زبان گفتار، با دسـتور موسـیقایی گفتار که دسـتور اصلی زبان است، اما هرگز شـکل مکتوب پیدا نکرده و امکان مکتوب‌شدنش هم وجود نـدارد. تجربه زندگی من خلاصه می‌شـود در این کتاب که به‌تازگی نگارش آن تمام شـده. کاری هم کرده‌ام روی «پینوکیو» همراه با برادرم با یک مقدمه مفصل و با یک حرف جدید که آن هم برای نشر آماده است. «اردک وحشـی» ایسن را هم با مقدمه‌ای مفصل ترجمه کرده‌ام. «هزار پیشـه ملانصرالدین» هم آماده چاپ است با نقاشی‌های نورالدین زرین‌کلک.

دیگر کار سینما نمی‌کنید؟

کار سـینما دیگر نمی‌توانـم بکنم. فقط گاهـی از همین آنونس‌ها می‌گویم.

مشغولیت اصلی‌تان چیست؟

این‌روزهـا بیش‌ازهرچیز با کلمه سـروکار دارم. بـا ترجمه می‌کنم یا می‌نویسـم در حدی که بتوانم. طبعا سـرعت و انرژی سـابق در من نیسـت، ولی در حدی که توانایی دارم و جسمم اجازه می‌دهد، با کلمه خوشم.